

Kar pa tem pisankam daje toliko vrednost in jih stori neprecenljive, je pač to, da se učenci iz njih navadijo pisati enakolične poteze in da se pouk razvija brez ovire.

Ker je okrajnim učiteljskim skupščinam nálog, prizadevati si do potrebne skladnosti v notranji uredbi učilništva po okraji, predlagam, da se Greiner-jeve pisanke uvedejo v vse šole tega okraja. (Vzprejme se.)

Šolska letina.

Razredba učenk mestne peterorazredne dekliške ljudske šole v Ljubljani koncem šolskega leta 1883/4. ima pglavitne stvari »iz šolske kronike«, potem pa statistiko učenk in učiteljic. V začetku šolskega leta je bilo v šoli 335 učenk. Mej temi je bilo 305 Slovenk, 25 Nemk, 5 Lahinj. V šolo je prav pridno hodilo 222 učenk, pridno 30, manj pridno 27, zanikerno pa 14. Za bližnji višji razred sta bili sposobni 202, nesposobnih je bilo 81. Poučevali so en katehet in 5 učiteljic.

Letno poročilo čveterorazredne deške ljudske šole v Škofji Loki koncem šolskega leta 1883/4. ima spise: »iz šolskega dnevnika«, »učiteljstvo«, »šolska knjižnica«, »javna zahvala«, »statistični pregled učencev konec šolskega leta 1883/4.« in »učence po zasluženji razvrstene«.

Letno poročilo čveterorazredne deške in dvorazredne dekliške ljudske šole v Kranji koncem šolskega leta 1883/4. obsega »šolska naznanila«, »šolsko kroniko« in »učence po zasluženji uvrstene«. Poučevali so štirje učitelji, dva kateheta in dve učiteljici. Učenci so bili 203, učenk pa je bilo 146. V kroniko je mej drugim tudi zapisan dan 9. oktobra preteč. l., ko sta bila župan Kranjskega mesta g. Karol Šavnik in g. Jos. Levičnik, učitelj v Železnikih, prvi od Nj. Veličanstva s Fran Jožefovim redom, drugi pa s srebrnim križem za zasluge s krono. Ta slavnost se je vršila pri c. k. okrajnem glavarstvu; udeležilo se je je učiteljstvo Kranjskega mesta.

Letno poročilo čveterorazredne deške šole v Kamniku 1883/4 ima novice »iz šolske kronike«, »dobrotnike šole«, »učiteljstvo« in »vкупni pregled učencev«. Poučevali so štirje učitelji in en katehet. Učencev je bilo 206. V poštni hranilnici imajo učenci 223 glđ. 15 kr. vloženih.

Letno poročilo dvorazredne dekliške ljudske šole s poludnevničnim poukom v Kamniku o koncu šolskega leta 1883/84. kaže učenke v štiri oddelke razdeljene, vkup 174 učenk.

Letno poročilo čveterorazredne ljudske šole v Postojini 1884. l. kaže »učiteljstvo«, »vкупni pregled za šolo godnih in obiskajočih otrok v šolskem letu 1883/4.«, »knjižnico«, »kroniko«, »slavnostna govora« in »razvrstitev učencev in učenk«. Poučevali so v tej šoli trije učitelji, en katehet in dve učiteljici. Za šolo godnih otrok je tu 348, iz mej katerih jih je v šolo hodilo 315. Knjižnica šolska šteje 275 knjig. Mej temi jih je 188 v porabo učiteljem in 87 v berilo šolski mladini. Okrajna učiteljska knjižnica, katero oskrbujejo tamkajšnji učitelji, pa ima 534 knjig. Z najvišjim določilom z dné 9. septembra 1883. l. blagovolil je podeliti presvetli cesar tukajšnjemu dekanu in predsedniku krajnega šolskega sveta, preč. gosp. Janezu Hofstetterju, kot priznanje za njegovo mnogoletno izbornu službovanje, vitežki križ Franc-Josipovega reda. Učiteljsko osobje se mu je spodobno poklonilo ter mu čestitalo k zasluženemu odlikovanju.

V dan 30. julija je bil slovesni sklep šolskega leta. Ta dan obhajala se je ob enem obletnica cesarjevega prihoda v Postojino. Po zahvalni sv. maši vršila se je slavnost po prav primernem vzporedu. Prvi slavnostni govor je bil taki-le:

Preljubi součenci! Urno se suče kolo časa, brez prenehleja hití dalje ter zgine v neizmerno morje večnosti, in britko toži srce: Oj ljuba preteklost, kje si? Tudi nam je zopet preteklo eno leto, in nikoli ga ne bo več nazaj. Ko smo prišli prvíkrat v šolo, bilo je plašno srčice naše; kajti to je bil vstop v ptuj, nam neznan svet, bila je ločitev od nam priljubljenih otročjih navad, ločitev od prijazne očetove hiše. Toda kmalo privadil se je naš duh tu, in v kratkem se je naše srce zaupno in ljubeznjivo oklenilo šolskih prostorov. Spoznavati smo začeli, kako se v šoli pripravlja temelj k našej sreči, kako stoje tu klini one lestvice, katera pelje v

sveta nebesa. Tako nam je šolski dom kaj hitro postal ljubo prebivališče. Tù smo si bistrili svoj um, se vadili v lepih krepostih ter si prisvojili mnogo vednosti, katere nam bodo enkrat hasnile v življenji. Seme, v šoli vsejano, bode izrastlo in obrodilo mnogo lepega sadu. Danes zbrali smo se tukaj, da se od preteklega šolskega leta prav presrečno poslovimo, da obhajamo njegovo zadnjo uro skupaj prav slovesno in se potem razidemo, ali le za čas počitnic, ali pa za zmiraj. Dva ali trije izmed nas prestopili bodo v srednjo šolo, da se tam izučé v mnogoterih vednostih; nekateri ostali bodo demá ter starišem pri delu pomagali; drugi izvolili si bodo rokodelski stan ter si na ta način pošteno svoj kruh sluzili; ostali pa prišli bodo v prihodnjem šolskem letu zopet tù sem nazaj, da si prisvoje za življenje potrebne znanosti. Vsem skupaj zakličem presrečni z »Bogom!« Božja mila roka naj vas srečno vodi po vseh potih tega viharnega življenja ter nam daj enkrat doseči skupno domovje — sveti raj! Posebno važen trenutek je danes za Vas, dragi součenci, kateri izstopite zdaj iz šole; za Vas prešli so veseli dnevi otroške mladosti. Prestopili bodete v dejansko življenje, za katero Vas je šola toliko let pripravljala. Prosim Vas, prizadevajte si, da postanete vrli, pokorni mladenči, zvesti kristijani in dobri državljanjani. Vaše geslo naj bode vsekdar: »Vse za vero, dom, cesarja«. V svojem in v svojih tovarišev imenu izrekam Vam, dragi stariši, skrbni učitelji in spoštovani šolski predstojniki najlepšo zahvalo, — podajam Vam ljubezen za vso potrpežljivost, katero ste nam izkazovali, za vso skrb, s katero ste nas odgojevali. Preverjeni bodite, da bodemo v vseh slučajih dejanskega življenja naukom dobre vzgoje, katere smo od Vas prejeli, vedno zvesti ostali. To je najvrednejši izraz naših hvaležnih občutkov, katere gojimo v svojem srci do svojih ljubih odgojiteljev. (Dalje prih.)

D o p i s i.

S Slapa. Tretje leto že je bila kranjskim učiteljem lepa prilika dana, da so se teoretično kakor i praktično vezbali v splošnem kmetijstvu, sadjarstvu, trtoriji in kletarstvu. Nadaljevalni kmetijski tečaj na Slapu trajal je od dne 15. avgusta do 4. septembra. Udeležilo se ga je 14 učiteljev iz Kranjske. Preizkušnja je pokazala, da čas, kojega smo večinoma za počitnice žrtvovali, nismo slabo obrnili, kar je odobral tudi g. dr. Vošnjak kot zastopnik dež. odbora, ter se je ob enem v imenu dež. odbora vodji g. R. Dolencu in pristavu g. V. Rohrmanu zahvaljeval za njuni trud in veliko požrtvovalnost.

Vsi slušatelji smo bili teh misli, da smo si v tem kratkem času več prisvojili, nego smo si mogli vse šolko leto na učit. pripravnici, kar bode vsakemu tudi lahko umevno, ako pomisli, da tù govori gola ljubezen do stvari ter do mile naše domovine — do našega ubozelega kmeta. Slišali smo tù, v kaki bëdi je naš kmet, zlasti Dolenjski oziroma kmetijstva, sadjarstva in vinarstva, a si ne zná in ne more pomagati. »Poučujte in prepričajte ga, da mora vse drugače ravnati, kot do zdaj, ako noče v svojo pogubo iti: tako smo čuli iz ust g. vodje, tako i od g. pristava. Najprijetneje in najizdatneje pa so bile dejanske vaje, katerih si je vsakateri le še več želel. Ne smé se misliti, da so nam katerikrat dali v roke težki Ipavski pikon, s katerim bi morali po 60 cm. do 1 m. na globoko kamenito zemljo prekopavati, še brentača nam niso na rame naložili; pa videli smo, kakó se sadno seme seje, kakó se drevce pikira, kakó se plemení. V prelepi, mnogoštevilni drevesnici vzgojevali smo visokodebelnata drevesa ter na njih pravilno krono, drugje zopet smo razpeljevali raznovrstne špalirje in prosto stoječe umetne drevesne oblike. Drugokrat bavili smo se s trtoroji. Učili smo se trto obrezovati, privezovati, sploh pravilno vzgojevati. V vzglednih šolskih vinogradih smo i sladak sad vrlih trtnih plemen pokušali. V kleti smo se učili, kaká mora in kaká ne smé biti dobra vinska klet, da je Ipavsko vino, ako se ga zná prav pridelovati ter umno z njim ravnati, izvrstna kapljica. Ob sebi je umevno, da smo se o prostem času, zlasti zvečer, primerno zabavali bodi-si z ubranim petjem milih domačink ali z raznimi govori pri dobri kapljici burgundca ali portugalca. Na rojstni dan Nj. Veličanstva udeležili smo se vkupno dopoldne slavnostne sv. maše, a zvečer slavnostnega banketa na županovem vrtu v Ipavskem trgu. Tudi smo šli v Gorico, kjer smo si ogledali kmetijsko šolo in njene naprave. Po dokončani preizkušnji smo se obema gospodoma v tej šoli spodobno zahvaljevali za toliko koristni pouk, za prijaznost in za vso skrb, ki sta jo imela z nami.

Iz Šmarije. (Zahvala.) Slavni občini zbor »Društva v pomoč učiteljem in njihovim vdovam in sirotam« mi je 11. preteč. m. blagovoljno podelil 30 glđ. podpore, za katero se mu presrečno zahvaljujem.

M. Kračman,
upokojeni učitelj.